

BILURIN BROYTTI BÝIN

MØGULEIKARNIR HJÁ MENNISKJANUM Í **BÝNUM** ERU VERSNAÐIR, MEN **BILURIN** ER LUKKULIGUR. TAÐ HELDUR **VIÐURKENDI** DANSKI ARKITEKTURIN **JAN GEHL**, SUM VÍSIR Á, AT **BILURIN** HEVUR FINGIÐ ALSAMT **BETRI** UMSTØÐUR OG **BREIÐARI** VEGIR SÍÐANI HANN GJØRDIST PARTUR AV **BÝARMYNDINI**. JAN GEHL YNSKIR **MENNISKJAÐ** AFTUR Í **MÍÐPUNKTIÐ**

ARKITEKTUR

Rólant Waag Dam
rolant@sosialurin.fo

Allir býir við virðing fyri sær sjálvum hava eina ferðslunevnd, nøkur fólk, sum arbeiða við ferðslu og parkeringsplássum burturav. Men hvør býur hevur eina nevnd, hvørs arbeiði er at bøta um umstøðurnar hjá fótgangarum og fólki á súkklu – altso har menniskjað er í fokus og ikki bilurin? Hetta spurdi danski arkitekturin Jan Gehl fleiri føroyingar fríggjadagin í farnu viku. Ein viðkomandi spurningur til tey, sum eru við at planleggja býir, politikarar, embætisfólk, ráðgevar og annars øll sum búa í bygnum og býum, helt Arkitektafelag Føroya, sum hevði fingið Jan Gehl í Norðurlandahúsið í Havn.

Salurin taldi sanniliga eisini nógv fakkfólk. Stórir partur av tekniskudeild hjá Tórshavnar býráð var til staðar, eisini Landsverk var vælumboðað. Tað var fakligheitin sum heild.

Men salurin taldi eisini leik so væl sum lærd. Eg fari í tráð við ungsinta lyndi hjá arkitektinum at loyva mær at staðfesta, at fyrilesturin var viðkomandi

Mongu áhoyrararnir lurtaðu sum við andakt. Vónandi lægdu fakkfólkini sær orðini hjá Jan Gehl í geyma, tí nógv er at vinna við at hugsa um rúmið millum bygningar og ikki einans sjálvar bygningarnar

fyri bæði báðar partar, og at talan var um eitt feitt ókeypis tiltak.

Fakligi parturin

Fakliga var tað ómetaliga áhugavert. Tí tað er rættiliga klikkað, fyri nú at halda fast við ungdommliga tónan, sum fólk kunnu skræða seg um at trý parkeringspláss hvørva á gongugøtuni í miðbýnum í Havn, ella at nøkur parkeringspláss hvørva á Skálatrøð ein lítlan vetur?

Ein foreinklað útgáva av boðskapinum hjá Gehl kundi verið, at bilurin í alt ov stóran mun hevur valdið á okkum menniskjum. Vit planleggja heilar býir út frá vegum og parkeringsplássum. Úrslitið er, at bilurin ongantíð hevur verið lukkuligari enn tað sama, men umstøðurnar hjá tær og mær, menniskjanum, eru versnaðar munandi.

Harvið er tað ikki sagt, at skoytbreytin á Skálatrøð skal liggja har,

sum hon liggur og vera ljótari á at lýta enn tær flestu lítið prýðiligu ítróttarhallirnar kring landið. Men hugsa vit utilitaristiskt, altso um samlaðu gleðina millum menniskju, so er lítið at ivast í, at tey túsundtals børn og vaksni, sum hava skoytað veturin burtur á Skálatrøð, hava havt størri gleði av hesum fermetrunum av ísi, enn teir 20 fornermaðu bilførararnir hava syrgt orsakað av, at teir seinastu vetrarnar hava verið noyddir at seta bilin aðrastaðni enn teir plaga gerandisdagar millum átta og fyra. Strævið?

Dømi við Skálatrøð er mítt. Gehl vildi ikki taka støðu til føroysk viðurskifti. Tað var ov vágið og ov djarvt, helt Gehl, sum hevði verið í Føroyum í minni enn eitt døgn, tá hann helt fyrilesturin. Sjálvandi hevur hann rætt í hesum. Og hetta var fyri so vítt tað einasta harmiliga við fyrilestri hansara, at hann ikki fekk svarað upp á spurningar, sum okkara nærumhvørvi reisir hvønn dag og sum eisini vórðu settir í salinum fríggjadagin.

Parfumuhyllin hjá konuni

Tað, sum eisini gjørdi Gehl ómetaliga áhugaverdan at lurta eftir, var, at hann